

נושא העבודה
בוררות

"העבודה מוגשת בחסות העמותה של
נוער שוחר משפט עברי"

הקדמה אישית:

ראשית אספר שהנושא שבחרתי לא מופיע ברשימות הנושאים הניתנים לבחירה, עקב כך

פניתי בפקס למשרד של נוער שוחר משפט כדי לבקש את אישור הנושא.

הנושא שבחרתי הוא בוררות. ובחרתי בו משום שזהו נושא שמאד מעניין אותי ורציתי

להעמיק בו יותר.

בוררות הוא הינו הליך שעוזר לאנשים באופן צודק ואמיתי וחוסך להם זמן וכסף רב.

בדרך כלל פסק בוררות נעשה על-פי דרכי התורה ולכן הבורר מחוייב לתת פסק דין עם

חוות דעת מפורטת ומעמיקה שתתאים את דרכי התורה והלכותיה.

כמו כן ניתן לערר על פסק בוררות בבית הדין אם הוא אינו נמצא מתאים לאותו אדם או

שיש לו ראיות נוספות תומכות בטענותיו ולכן צריך לעשות הליך בוררות שני כדי לוודא

את הטענות והעובדות ובכך יהיה פסק דין צודק ואמיתי.

תוכן עניינים

מבוא 2

משפט עברי 5

משפט ישראלי 9

17 השוואה בין המשפט הישראלי למשפט העברי

18 ביבליוגרפיה

מבוא:

המושג בוררות מגיע אלינו מהמשפט העברי, כאשר ה"בורר" הוא זה הבוחר לו את

הדיין\דיינים ולא הדיין המקובל במשפט הישראלי אותו אנו מכירים .

כראיה לכך, אנו רואים כי לפי המשנה כתוב: "זה בורר לו אחד וזה בורר לו אחד, ושניהם בוררין להן עוד אחד" (זבל"א).¹ זאת אומרת כל אחד מהצדדים בוחר בורר ושני הבוררים שנבחרו בוחרים בהסכמה ביניהם בורר שלישי כדי אם יחשבו כל אחד משהו שונה יבוא הבורר השלישי ויכריע ביניהם.

במשפט העברי, מוסד הבוררות לא נתפס כאילוץ של בדיעבד, אלא כהסדר אידיאלי. יתר על כן, מוסד הבוררות הביא להוצאת הדין לאמיתו, ולא לפשרה. כך עולה בפירוש מהגמרא.² כשהגמרא מנמקת את מוסד הבוררות, היא נוקטת בלשון זו: "מתוך שזה בורר לו דיין אחד וזה בורר לו דיין אחד, יוצא הדין לאמיתו". "ממימרה זו אנו רואים, שהבוררות היא א- נתפסת כמביאה להוצאת הדין לאמיתו, ולא לפשרה. ב. נתפסת כדבר אידיאלי ולא כאילוץ.

השאלה שארצה להתייחס בעבודה שלי היא מהי בוררות?

המשפט העברי

ערכאות ערעור בדין העברי - פרשת יתרו³

¹ מסכת סנהדרין פרק ג' משנה א, ב

² סנהדרין כ"ג

³ דיני בוררות אופק חדש בבוררות ד"ר עו"ד ישראל שמעוני 2009

במשפט העברי יש היסטוריה הנמשכת למעלה מ- 3000 שנה החל מפרשת יתרו⁴, שבה מסופר שיתרו, חותן משה, הגיע למדבר וראה את משה דן בעניים של העם מהבוקר עד הערב. יתרו לא מבין ואומר: "איך זה יכול להיות שהמנהיג היחידי של העם יושב ועוזר לעם בכל עניין שהם צריכים כל היום? הרי כל האחריות הזו אינה יכולה לבוא רק על אדם אחד משום שבסופו של דבר גם האדם וגם העם יקרסו". ולכן יתרו מציע פתרון ואומר שצריך שתהיה מערכת משפטית שלמה שתלך על-פי דרגות. זאת אומרת שיהיה בית משפט לדברים הפשוטים שבעם, בית משפט לדברים המסובכים בעם, וכך הדברים שיגיעו אל משה יהיו הכי מסובכים שאף אחד חוץ ממנו לא יצליח לפתור אותם ובכך תרד המעמסה ממנו לעזור לעם בכל דבר ועניין.

התפתחות מערכת המשפט העברי והבוררות לאורך הדורות

גם בזמן גלותו הארוכה והמפוזרת של העם, המשפט העברי שהיה שימושי, לא הפסיק להתפתח והמשיך להתקיים. כך כמו שהחיים היהודיים לא נפגעו כך גם מערכת המשפט נמשכה והתפתחה. מערכת המשפט באה גם כביטוי לאופיו הדתי הלאומי של המשפט

---

⁴ שמות יח, יג

העברי בעם שבו נקבע כי אסור לפנות לבית המשפט בעניינים הקשורים לגויים במטרה שבכך תישמר הקיום והרצף של בית הדין בגולה. ולכן כל מי שפנה היה נחשב לכופר בתורה ולעבירה של חילול השם.⁵

בימים שלאחר מלחמת בר-כוכבא בתי הדין נחרבו ולכן חכמים כיוונו את העם להגיע למוסד הבוררות שבו היו קובעים את פק הדין ולכן לא התאים לכל העם ומשום כך החליטו שצריך שמוסד הבוררות יהיה דומה למשפט העברי⁶ וקבעו שהבוררות תהיה מורכבת משלושה - זאת אומרת, כל אחד מבעלי הדין בוחר לו בורר ושני בעלי הדין או שני הבוררים שנבחרו יבחרו בורר שלישי שיפסק ביניהם.⁷

העניינים המסורים להכרעה לפני בורר בבית הדין הרבני

מדינת ישראל מקיימת כמה מערכות שיפוט. אחת המערכות העיקריות היא מערכת השיפוט הדתי באמצעות בתי הדין הרבניים. מערכת זו דנה בסכסוכים השונים על-פי הדין העברי. היא מטפלת לעתים אף בהליכי בוררות הנערכים בחסותה. וכיום נהוגים בתי דין

⁵ שם, ב עמ' 153-1.

⁶ במשפט הרומי, ע ד ל תקופה די מ אחרת, היה שיפוט ב עיקרו של ב ורות. ל בורות ב משפט
P. Stein, Roman Arbitration: An English Perspective 29 :P. Stein, Roman Arbitration: An English Perspective 29
215 (1995)

⁷ ר א ו א לון, ל עיל ה "ש 1, ב עמ' 198-1, השוו: ס עיף ב ' ל תוספת ח וק ה בורות; ס ' א וטולנגי,
ב ורות - ד ין ו נוהל (מהדורה ש לישית מ ורחבת ת שני"א ז בל"א ("זה ב וחר ל ו א חד"), ב עמ'
17-175 4. יוער, כ י ה שופט ח יים ה ' כ הן ה משפט 443) מהדורה ש נייה, מ תוקנת ו מורחבת,
1996, (מ ציין ב ספרו כ י ג מ ה מוסד ש ל מ עין"בורר יחיד" כ בר ה י ה י דוע ל חכמי ה תלמוד: " א מ
ק יבלו ע ליהם ש ני ה צדדים א ת מ רותו ש ל דן י חיד, ד ינו ד ין ו אין ה ס י כולים ל בוא ע ליו ב טרוניה
א מ ט עה ב דין"

הרבניים לשבת כבוררים בפני החוק.

כאשר אין הסכמה בין הצדדים הבוררות אינה מתקיימת.

בפני בורר לא ניתן להביא נושא אישי לדון עליו⁸ ובנוסף לא ניתן להכריע בהליך הבוררות בעניין לא חוקי או פלילי. כל פסק דין היוצא מבית הדין הרבני לא יהיה אכיף אלא אם כן בית המשפט המחוזי יאשר זאת על פי חוק הבוררות⁹, אך ישנה השפעה מצומצמת ומוגבלת לבית המשפט המחוזי על בית הדין הרבני וזה משום שהרי מגמת בתי-המשפט היא לקיים את פסק הבוררות ככל שהדבר ניתן, ולצמצם את התערבותו של בית המשפט בהכרעותיו של הבורר.

קיומה של ערכאת ערעור במערכת הרבנית

כיום, בית המשפט יכול לאשר פסק דין שנפסק על ידי בורר גם אם נפלו בו טעויות אך זה בתנאי שהליכי הבוררות נעשו כדן.

בית המשפט אינו מתקן טעויות אלו למרות שהן ברורות משום שזה יכול להוות סכנה למוסד הבוררות ולאמון הציבור בו, וזה יכול להביא להפחתת הפניה לבוררות לצרכי בירור סכסוכים.¹⁰

שיטת רש"י - קבלת הדין

כאשר הדיון שמתקיים הוא דיון משפטי רגיל המכריע בשאלה המשפטית לפעמים הוא מעצים את הסכוך בין הצדדים, הצד החייב אינו מקבל ברצון את ההכרעה והסכסוך בין הצדדים נשאר אך כאשר כל אחד מהצדדים יהיה רשאי לבחור בעצמו בורר יהיו יכולים

⁸ מאמרו של אסף פורת, ל עיל בה"ש 1, ב עמי 11.

⁹ לאחרונה, על פי חוק הבוררות(תיקון מס' 2, (ה תשס"ט-2008, נוסף דרכים ל ביקורת על דרך של ערעור.

¹⁰ יוער, ש ערעורים על פסק בורר מקובלים בכמה מדינות בעולם, ולעניין זה ראו שם, ב עמי 236, וכן להלן בשעה שלישי.

לסמוך עליו ולהאמין שיעשה צדק איתם, ובכך ישלימו עם ההכרעה ובנוסף הסכסוך
בניהם יסתיים.¹¹

שיטת הרא"ש - בירור האמת

כאשר כל צד בוחר בורר אז הבוררים שנבחרו יצטרכו להכריע לטובת מי שבחר בהם - כי
זה מה שייצפה מהם לעשות. ולכן יהיה קושי על הבוררים שנבחרו להכריע משום שגם אם
ההכרעה היא לטובת מי שבחר בהם אך אינה צודקת ואמיתית יהיה עליהם קשה לשנות
את הכרעתם.¹²

שיטת הרמ"ה - ייצוג משפטי

כאשר כל צד בוחר לו בורר, הגיוני וברור שאותו בורר שבחר יבחר בו ויפסוק לטובתו ולכן
מסביר שהבוררים שנבחרו הם לכאורה כמו עורכי דין של הצדדים ויצטרכו לבוא לבורר
השלישי ולנסות ולשכנע אותו לפסוק לטובת הצד שבחר בהם ואין בכך כל בעיה כי זהו
תפקידם של עורכי הדין, אך חייבים הם לסייע לבית המשפט לעשות דין צדק ואמת ולכן
צריכים לברר את המחלוקת בין הצדדים ולחשוף את האמת.¹³

המשפט הישראלי

חוק הבוררות:

בוררות - מצב שבו יש סכסוך בין הצדדים וצריך לגשת לבורר.

¹¹ חשוב להדגיש, שבימים עברו רוב הסכסוכים המשפטיים התנהלו בין שני צדדים שהכירו זה את זה היכרות
אישית והיו עתידים להיות בקשר גם אחר בירור הסכסוך. במצב זה, יש חשיבות רבה להתחייבות שני הצדדים
לקבל עליהם את הדין, כך שלאחר המשפט לא ישררו ביניהם יחסי איבה. גם כיום, במקומות שיש היכרות
אישית בין צדדים לסכסוך, כגון ביישובים קטנים, נהוג לפנות לבוררות מוסכמת במקום פנייה לבתי המשפט
המוסדיים.

¹² רא"ש, סנהדרין, פרק ג, סימן ב.

¹³ וראה גם: אור זרוע, חלק ד, פסקי סנהדרין, סימן ז ("אותו שבירר ראובן יהפוך בזכות ראובן, ואותו שבירר
שמעון יהפוך בזכות שמעון, ואותו שביררו שניהם יכריע"); פסקי הרי"ד, סנהדרין כג ע"א, ד"ה מאי שנא ("שכל
אחד ידקדק בעבור אותו שבחרו, וידקדק בדינו שלא יטעה"); שו"ת מהרי"ק, סימן טז ("אפילו שזה בורר אוהבו
גם האחר יבורר אוהבו, ויתברר הדין על פי הדיין השלישי השווה לשניהם... שיעקר הדין בשלישי שמכריע
ביניהם"). וראה גם ירושלמי, סנהדרין, פרק ג, הלכה א: "מתוך שביררו, מרדף זכותו". וכתב בעל שירי קרבן
שם: "משמע מכאן שחובה הוא על הבורר לחפש בזכות בעל דין שביררו, כיון שעל מנת כן ביררו".

הסכם בוררות - זהו הסכם בכתב בין הצדדים ששניהם מסכימים ללכת לבורר כאשר יש ביניהם ויכוח או סכסוך או שעשוי להיות ביניהם בעתיד, וזה לא משנה אם כתוב שמו של הבורר או לא.¹⁴

יש אפשרות לבטל פסק בוררות, כולו או חלקו, להשלימו, לתקנו או להחזירו לבורר, מאחת העילות האלה¹⁵:

- כאשר לא היה הסכם בוררות בר-תוקף, זאת אומרת כאשר נערכה רק טיוטה להסכם, נעשתה טעות או למשל כשהסכסוך אינו יכול לשמש נושא לבוררות.

- כאשר הפסק ניתן על ידי בורר שלא נתמנה כדין

- כאשר הבורר פעל ללא סמכות או שחרג מהסמכויות הנתונות לו לפי הסכם הבוררות,

זאת אומרת שפסק בעניינים שאינם היו בהסכם הבוררות.

- כאשר לא ניתנה לבעל-דין הזדמנות נאותה לטעון טענותיו או להביא ראיותיו

- כאשר הבורר לא הכריע באחד העניינים שנמסרו להכרעתו.

הסכם הבוררות וחוק החוזים:

¹⁴ על פי סעיף 1 לחוק הבוררות.

¹⁵ מאת ד"ר ישראל שמעוני, עו"ד, בורר ומגשר - [http://www.shimony-law.co.il/web/8888/nsf/arclookup.taf?&_id=143901&did=3070&title=%E1%E9%E8%E5%EC%20%F4%\(F1%F7%20%E1%E5%F8%F8%E5%FA%20\(%E0%E7%F8%E9%E5%FA%20%E4%E1%E5%F8%F8](http://www.shimony-law.co.il/web/8888/nsf/arclookup.taf?&_id=143901&did=3070&title=%E1%E9%E8%E5%EC%20%F4%(F1%F7%20%E1%E5%F8%F8%E5%FA%20(%E0%E7%F8%E9%E5%FA%20%E4%E1%E5%F8%F8)

הסכמת הצדדים להתקשר בהסכם בוררות - ההתקשרות בהסכם הבוררות מחייבת את הסכמתם המלאה של הצדדים, וללא הסכמה לא תוכל להתקיים הבוררות גם מבחינת החובה שתהיה הסכמה וגם מצד החובה המעשית שללא הסכמה לא יצא מהבוררות דבר כי הוויכוח לא ייגמר ובנוסף לא יהיה אמון בין הצדדים שבכך זה יפגע בהליך הבוררות.

יסוד הרצון החופשי – בכל הליך הבוררות חייב להיות קיים הרצון החופשי, זאת אומרת אם אחד הצדדים מרגיש שההסכמה לבוררות הייתה מתוך כפייה, מרמה או חוסר תום לב מהצד השני הוא רשאי להשתחרר מהליך הבוררות וחייב להודיע על כך במייד.

טעות והטעיה - כאשר יש מצב בו יש טעות בהסכם ויוכלו להוכיח טעות זו ההסכם יבוטל. בנוסף כאשר שני הצדדים טעו בהסכם ייתכן ויהיה מצב בו תהיה אפשרות לבטל את ההסכם. כאשר ההסכם מתבטל תניית הבוררות שבו אינה בתוקף.

הצדדים להסכם:

הצדדים להסכם בוררות - אדם יכול להיחשב כצד בהסכם בוררות גם אם לא חתם על ההסכם באופן רשמי¹⁶, זאת אומרת כל אדם שנטל חלק פעיל בבוררות והציע מיוזמתו לשמש כערב לאחד הצדדים לבוררות.

הוספת צד - ישנה אפשרות להצטרף לאחד הצדדים לבוררות כאשר יש הסכמה בין הצדדים. אפשרות נוספת היא לצרף חברה להליך הבוררות כאשר מי שחתם על הסכם הבוררות הוא נציג החברה או בעל שליטה בה, אך במקרה כזה צריך לבדוק בדקדקנות את הקשר בין החותם לבין החברה שבשליטתו. ובנוסף יש לבחון את דעתם של הצדדים לעניין חיובה של החברה להליך הבוררות במקרה של סכסוך בין הצדדים¹⁷.

תום לב:

חובת תום הלב היא חובה שהפכה לאחד מיסודות דיני החוזים במשפט העברי . חובת תום הלב חלה על הצדדים לסכסוך בהליך הבוררות וכל מי שמייצגם וחובה לקיים יסוד זה.

גילוי נאות - בחובת גילוי נאות נקבע כי על כל צד למסור ולהעביר מידע ועובדות חשובות לצד שכנגד לפני כריתת החוזה ועם כריתתו גם אם הוא יכול לגלות מידע זה בכוחות עצמו.¹⁸ כאשר הצדדים לא יקיימו חובות אלו הסכם הבוררות לא יהיה תקף.

אמנת ניו-יורק¹⁹

¹⁶ פורסם ב"נבו" (5.4.2012)

¹⁷ ה"פ (מחוזי חי) 03/125 משק אחים צוריאל נ' דותן, דינים מחוזי לד(2) (500, ניתן ב- 23.11.2003.

¹⁸ ד"נ 81/7 פנידר נ' קסטרו, פ"ד לז(4) (673,682) 1983.

¹⁹ פורסמו ק"ת תשל"ח מס' 3878 מיום 6.8.1978 עמ' 1894.

אמנת ניו-יורק אחראית על מנגנוני האכיפה והשיפוט של המדינות החתומות עליה,
החתימה מביאה את המדינות לכדי התחייבות לאמנה.
וזאת מכדי לאכוף פסקי בוררות וליצור סמכות שיפוט אשר ייחודית להליכי בוררות
המבוססים על הסכמי בוררות ברי תוקף.
בנוסף לכך, האמנה גוברת על החוק הישראלי ולכן אם יחוקק חוק המנוגד לה ישללו אותו
בתוקף.

פסקי דין

ראשית אתחיל עם פסק דין דלרחים²⁰

העובדות: בעלי הדין הינם בני זוג.

הבעל הגיש בקשה לאשר את פסק הבוררות והאישה הגישה בקשה לבטל אותו. בית הדין הרבני בא ואומר שאם זהו פסק דין אין סמכות לבית המשפט להכריע ולכן אין אפשרות לערער על בית הדין הרבני, אך אם זהו פסק בוררות בית המשפט יכול להתערב. סקירת הרקע העובדתי: בני הזוג נשאו ובמהלך נישואיהם נולד בנם יניב שהינו כיום בן 4 שנים.

הבעל הגיש תביעת גירושין לבית-הדין הרבני ובה כרך את ענייני המזונות, החזקת הקטין והרכוש. האישה הגישה תביעה לשלום בית, למזונות ולפסק דין בעניין הרכוש. בית הדין הרבני דחה את תביעת הגירושין וקבע כי על הבעל לחזור לחיי שלום-בית וכן פסק מזונות לאישה ולילד בסך 800 שח לחודש. הבעל הגיש ערעור על פסק דין זה ובנוסף באותו זמן הזוג בנפרד הגיש ערעור, האישה והילד להגדלת המזונות והבעל להפחתם. בית הדין הרבני הביא את הצדדים להסדר ובכך הזוג חתמו על שטר בוררות שבו נתנו אפשרות לבית הדין להכריע ביניהם בכל הנושאים הממוניים, חלוקת הרכוש, החזקת הילד, מזונותיו, ומזונות האישה עד לגט.

בני הזוג חתמו על הסכם זה לאחר שבית הדין דחה את תביעת הגירושין של הבעל ופסק מזונות לאישה.

הבעל הגיש בקשה לאשר את פסק הבוררות והאישה הגישה בקשה לבטל אותו. מהותו של הפסק הרבני הוא הינו פסק בוררות ולכן לא ניתן לאשר את הפסק הרבני משום שהוא אינו הפסק המקורי. הטענה העיקרית היא שבפסק הדין המקורי שבכתב-יד נכתב

²⁰ המ (ת"א) 268/88 דניאל דלרחים נ' ז'קלין דלרחים

שהאישה תקבל סכום חד פעמי של 60,000 שח ואילו בפסק הדין שהודפס הסכום שונה ל

6,000 שח. טענת האישה היא שתיקון זה אינו תקף משום שהצדדים לא השמיעו את

טענותיהם לגבי התיקון .

פסק הדין : פסק הבוררות אושר כיוון שלא הוכח כל עילת ביטול לגבי הפסק הרבני ונפסק

על האישה לשלם לבעל הוצאות בתיק זה בסך של 3,570 ₪ בצירוף הצמדה וריבית כחוק

עד התשלום בפועל.

פסק דין - גוליברודה נ' גלנטר²¹

העובדות : שני בעלי הדין הינם יהלומנים ותיקים בבורסה היהלומים הישראלית.

---

²¹ הפב (ת"א) 15-04-54242 מרדכי גוליברודה נ' בנימין גלנטר

בעלי הדין נהיו שותפים וקנו ביחד יהלום תמורת 680,000 דולר, כשכל אחת מהם שילם את חציו של הסכום, הם חשבו שאם ילטשו אותו הוא יהיה שווה יותר מהמחיר המקורי. כעבור הליטוש ושנתיים לאחר הקניה גילו בעלי הדין שהאבן שווה הרבה פחות מהסכום המקורי.

המבקש הגיש תביעה למוסד הבוררות של הבורסה, וטען שהמשיב רימה אותו ומשום כך דרש לביטול ההסכם ולקבלת פיצויים. המבקש הביא שלושה אפשרויות לכך שהמשיב רימה אותו והן: 1 - המשיב מלכתחילה ידע שמדובר באבן שאינה שווה לסכום המוצהר, ותיאר אותה בצורה שונה.

2- המשיב החליף את האבן היקרה לאחת אחרת פשוטה וזולה.

3 - האבן אינה הייתה שווה לסכום המקורי כך שרק המבקש שילם עליה, ללא ידיעתו.

המשיב בתשובה לטענת המבקש מראה את המסמכים שבהם כתוב את העובדות לסכום ששילם על האבן, ואמר שלא נראו אזהרות לכך שהאבן באמת שווה את ערכה. בנוסף מסביר למבקש ששניהם הפסידו חלק גדול מהשקעתם.

כדי לבטל את פסק הבוררות בעילה לפי סעיף 24(4) לחוק – לא ניתנה לבעל הדין הזדמנות נאותה לטעון טענותיו או להביא ראיות – המבקש דחה את הבקשה להבאת ראיות רלוונטיות שיכלו להשפיע על פסק הבוררות וסירב לה ללא הצדקה. זאת אומרת שהמבקש צריך שני דברים כי לבטל את פסק הבוררות: 1- להוכיח שביקש מהבוררים ראיות והם סירבו לתת לו. 2 – להוכיח שהראיה שסירבו לתת הייתה רלוונטית ושהייתה יכולה להשפיע על פסק הבוררות.

הראיות שעליהן נסמכה הבקשה לביטול ההסכם, המועטים שהוצגו, לא היו רלוונטיות ולא יכלו להשפיע על הליך הבוררות.

פסק הדין: תביעת הביטול נדחית.

המבקש יישא בהוצאות המשיב בסכום כולל של ₪20,000.

השוואה בין המשפט הישראלי למשפט העברי:

הדומה בין המשפט הישראלי למשפט העברי הוא שכאשר אין הסכמה מלאה בין הצדדים לא תוכל להתקיים הבוררות.

השוני הוא שעל פי המשפט הישראלי כאשר יש טעות בהסכם הבוררות ויש אפשרות להוכיח טעות זו פסק הבוררות מתבטל. לעומת זאת על פי המשפט העברי כאשר יש טעויות בפסק הדין אפילו אם יש אפשרות להוכיח טעויות אלו פסק הבוררות אינו יתבטל אך זה בתנאי שהליך הבוררות נעשה כדין .

חקיקה
חוק הבוררות תשכ"ח - 1968

פסיקה
בג"צ
המ (ת"א) 268/88 דניאל דלרחים נ' ז'קלין דלרחים
הפב (ת"א) 15-04-54242 מרדכי גוליברודה נ' בנימין גלנטר

ספרות מחקר
ספרים
דיני בוררות אופק חדש בבוררות ד"ר עו"ד ישראל שמעוני 2009

משפט עברי
ספרות הפסיקה
רש"י, הרא"ש, הרמ"ה